

egunekoa

Roldan Jimeno Aranguren

(Historialaria)

Jon Abrilen lanaren inguruan

Zuzenbidearen teorikoek zuzenbide injustuaren inguruan luze eta zabal eztabaidatu dute, besteak beste, G. Radbruch, H.L.A. Hart eta L. Fuller egileak ezagunenak ditugularik. Eztabaida irekita dago, eta etorkizunean gai honi helduko dioten pentsalariek, Jon Abrilen kasua eredugarritzat hartu beharko dute. Ekainaren 11n Madrilgo Auzitegi Nazonalean izandako epaiketan, Ttipi-ttapa telebistako kazetariari Poliziaren auto kamuflatu baten irudiak grabatzeagatik lanerako sei hilabeteko inhabilitazioa ezarri zioten. Ustez, bestelako komunikabideek leku berean hartutako irudiak ez ziren akusaziorako arrazoiak, hauek kazetaritza lanetan zebiltzalako. Ttipi-Ttapa telebistarako lanak, ordea, ETArri laguntza ematea zuen helburu. Behintzat, zigor eskandalagarri honen bidez, Fiskalak eskatutako sei urteko kartzela zigorra, beste hainbat urtetako inhabilitazioa eta 7.200 euroko isuna saihestea lortu izan da. Arrazoi honengatik, epaituaren ingurukoek erabakia zapo gazi-gozoa utzi diela esan dute. Gozoa, Abrilen egoera pertsonala bideratu delako, eta gazia, Oskar Goñi Berako zinegotziak esan duen bezala, agerian geratu delako Espainiako justiziak euskal zaletasuna ernai duen guztiaren aurka duen portaera islatzen duelako. Abrilek berak EUSKALDUNON EGUNKARIAN eginiko elkarrizketa batean bere kontzientzia hagitx lasai ikusi izan du. Beharrez hartutako erabakia juridikoki justua izan ez bada ere, une horretan moralki egokiena iruditzen baitzaio.

Langile porrokatua

Madridik eginiko antzezpen mediatiko-

judizialaren azken kapitulu umilianteak Jon Abrilen profesionaltasuna zalantzan jartzen du, nafartarra sei hilabetetan kazetaritza lanetatik aldentuz. Ordea, hainbat kazetarien mobilizazioek agerian utzi duten bezala, gazte honen lana itzela da.

Bortzirietatik at, ezaguna da EUSKALDUNON EGUNKARIAN, Xorroxin eta Euskadi Irratian, *Aizu* aldizkarian eta bestelako medioetan kolaboratzeagatik. Bere lanbidea Berako Udalean burutzen du, kultur dinamizatzaile gisa. Dinamizazioa erabat barneraturik daukala esan dezakegu. Nire koinatu José Luis Nievak, Berako liburutegiko ardura hartu zuenean, han izan zuen Jon Abril, bere laguntza guztia eskaintzeko prest. Zalantzarik gabe, gerturik ezagutzen dudana adibide xume hau kultur esparru guztietara luzatu daiteke.

Ttipi-ttapa aldizkari eta telebista

Jon Abril Ttipi-ttapa telebistaren bihotza du. Proiektua 1997an sortu zen, baina lehenengo emisioa 1998ko ekainaren 18an aireratu zen. Gure kazetariak 1981etik existitzen zen izen bereko aldizkariari jadanik bultzada izugarria eman zion, bere egitura osoa goitik behera aldatuz, emaitza gaur eguneko hamabostekaria izanez. Harpidetza sistema, profesionaltasuna, kolorea eta eduki berriak ezarri zituen. Geroxeago, aldizkaria internet sarean ere paratu zuen (1996), Euskal Herrian eta euskaraz sarean paratutako lehendabiziko herri aldizkaria izanez.

Telebistaren sorrerarekin, ordura arte Ttipi-ttapan lan egiten zuten lau pertsonetako lantaldea, hamaika lagunetara zabaldu zen. Hau guztia bideratzeko Fun-

dazio bat eratu zuten, Ttipi-ttapa beste-lako dimentsio enpresarial bat emanez, proiektuaren irabaziak berriz ere Fundazioan bertan inbertitzeko asmoarekin. Erakunde berri honek Jon Abrilen izaera isladatzen du, aldizkariak eta telebistaz gain, bestelako zerbitzuak eskaintzen baititu. Beratarren hitzetan, Fundazioak kulturkari zerbitzu komertzialetarako enpresa sortu zuen. Kulturkari ardura izan da aldizkariarentzat eta telebistarentzat publizitatea lortzeaz, beste komunikabideetarako publizitatea bideratu du, eta diseinu arloan zerbitzuak eskaintzen ditu, besteak beste. Euskararen inguruko jardunaldiak eta euskara bera ikertzeko bekak antolatu ditu, eta euskararen normalizazioa diharduten beste zenbait erakundekin elkarlanean aritzen da. Honek guztiak ere produktu berriak sortzea ekarri du. Batetik, aldizkariak bere gehigarriak argitaratzen ditu, inauterietan, herrietako bestetan eta ospakizun berezietan. Lurra aldizkaria banatzen da hiru hilabeteetan behin. Urtero ateratzen den beste produktu bat eskualdeko gida komertziala da, 2000. urtetik aurrera bertako partikular eta profesionalen telefono gida bat erantsiz.

Ttipi-ttapan proiektuak Argia Saria (1995) eta Rikardo Arregi Kazetaritza Saria (1997) lortu zituen. Hauxe da Jon Abrilen lan itzelaren laburpena. Bere ekimenak kazetaritzaren mundua gaintzen du... eskerrak Madrilgo zigorra arlo horretara bakarrik mugatzen dela, eskerak Madrilgo Jon Abrilen lanaren konplexutasunaz ez direla jabetu, eskerrak Bortzirietako biztanleek Berako kultur dinamizatzailearen lanaz gozatzen jarraitu ahalko dutela...

zutabea

Menane Oxandabaratz

Gizarte mugimenduen foroak

Heldu den larunbat eta igandean, Baionan iraganen da foro soziala. Eztabaidak, tailerrak izanen dira. Politika gogoeta sakon bat ekartzen dute horrelako foroek. Sevillan ere izanen da mugimendu asko, gai lurra dela eta. Hor ere ekintzak, ibilaldiak, gogoetak, denak antolatuak dira. Mugimendu berri bat sortua, eta azkartzen ari da Porto Alegretik landa. Zenbaitzuek beren xokoan herri-tarrei hurbil izan nahi dute, beste batzuek elkarretaratze internazionalak eginez.

Beste manera bat da politiko aldarrikapenak ekartzeko, agian emeki-emeki borroka molde horrek jendarte honetan behar duen lekua eta oihartzuna ukanen du.

Frantziako estatuan garai honetan hauteskunderik hauteskunde dabilzanak oharitzen gara hautesle batek ezkerretik eskuin muturre-raino botoa ematen ahal duela. Berak hain segur edo bederen zenbaitzuek arazo sozial larriak bizitzen dituztelakotz.

Politika alderdi handietan edo hobekiago errateko telebistan etengabe agertzen diren jauntxo eta andere horietan sinesterik ez dute-lakotz. Garai batez sindikatuek bazuten sostengua eta eragina. Hor ere iruditzen zait jendarteak edo langileek joanago eta gutiago sinesten dutela. Arazo bat ezkertiarrek boterea hartu zutenean, sindikatu batzuk galduak izan direla, beren familia politikoa boterean zelakotz. Horrez gain enpresak kudeatuak dira, ez dakigu gehiago noren esku diren. Burtsan gehiengo duenak hain segur! Hurbiltasunik ez da, negoziatzeko mementoan ez baitira *egiazko nagusiak* sindikatuen ordezkarien aitzinean.

Horiek guztiak loturik iruditzen zait *politika sistema* porrot egiten ari dela, abstentzioa hauteskundeetan, mobilizatze ttipiak...

«Beste mundu bat posible da» aldarrikatzen duten sozial eta ezker alderdi *ttipiek* agian oihartzuna izanen dute ondoko hilabete eta urteetan.

kornerra

Mikel Elorza

Patua

Patuak irribarre maltzurraz egindako keinua bailitzan, gure paradoxa horietako batean, euskal herritar mordoxka batek Bilbon demokraziaren alde manifestazioa egiten zuen bitartean, Espainian orain 25 urteko hauteskundeak ospatu dituzte, lehen hauteskunde libreak; eta beraz askatasun orgiatxo bat bizi izan da. Hauek ere demokrazia ospatzen. PPK hain zuzen Gasteizen egin zuen bilkura —hor patuak ez du zer ikusirik, propaganda aparatuak baizik—. Dena berrituta ageri da PP, Jarcha taldearen musika bidelagun, *libertad, libertad* oihukatuz, betiko askatasun-zaleak direlakoan, besteei demokratikotasun odol-frogak egiten. Interneten badabil txiste bat, nola Franco berpiztu batek egiten duen gaur egungo gobernu eta botereguneen azterketa, eta berak agintzen zuen garaiko deitura berberak aurkitzen dituen. Hori ez da patua; hori destinua petrala da.

kornerra@egunkaria.com

seiko urrea

Iñigo Aranbarri

Neurri kontuak

Jon Abrilek falta gaitza du: ez da nahikoa handi. Txikia da, ez da inor, ez da deus, hala gogorarazi diote aste honetan bertan Madrilgo Auzitegian. Eta Jonek badaki. Badaki juez baten apeta hutsez ezingo duela ondoen egiten dakiena egin: informatu. Euskaraz. Nafarroan. Gauza txikiez klabe txikian. Baldintza eskasak hauek lagun handiak izateko. Aukerak ere, ez ziren zabalegiak: egin ez duzuna onartu ala barrura. Gainera, azken batean, nork daki beste telebista guztiek hartu eta emititutako irudi horiek ez ote diren beste zerbaitearako. Horregatik ez zaizkio kazetaritzako katedradunak aterra bere alde. Nork daki. Okerrenean ere, ez dago kexatzeko moduan, ez du deus

egin, baina inhabilitatu egin dute. Ez dute hil.

Martxelo Otamendi eta Mertxe Aizpurua ere, Abril baino apur bat handiago izanagatik, Abril bezalaxe pasatu dira epailearen aurretik. Hauts gehixeago harrotuta, baina Jon Abril bezala, medio handiago batzuk eginiko gauza beragatik epaitu dituzte. Abrilen aldean, zorteko dira. Momentuz. ETArri militante batzuei eginiko elkarrizketa bategatik dau de inputatuta Leitzako zinegotzi zen Jose Jabier Mujikaren hilketan. Arrazoi eta guzti, ez dute zertan arranguratu. Ez dakite zer den eskoltarekin joan beharra lanera.

Arazoa, azken batean, neurrian baita-go. Ez delituan. Delitua neurtzera, litera-

rioegia, Kafkak kontatu bezalaxe bailitzateke dena: salaketak, frogak, epaileak, fiskalak. Abrilek, Otamendik eta Aizpuruak aurretik beste batzuk eginiko lan bera egin baitute. Telebista espainiarrek, ETBk zein BBK eginiko delitu bera. Baina hor dago, hain justu ere, handi eta txikien arteko aldea.

Eta prentsa ez da edozer. Industria da eta merkataritza da. Zertaz eta noiz kezkatu behar dugun esaten digu eta ikuskitzuna da. Europako komunikabideen ikono den Kane jaunak (Hearst deitzen zuten lehen, Berlusconi orain), FAOk gosearen inguruko mahaian hiru mailukada jo, eta bi orduz lehenago itxi zuen saioa. Bazituen bere arrazoiak: han ez zen deus konponduko, eta Italiarentzat *hileko biziko* futbol partidua botatzen zuten telebistan. *Washington Daily News*-eko editorea zen Louis Mollek aspaldi formulatu zuen: «Prentsa askatasuna jabetza da». Eta esan beharrik ez dagoena: handia, egiaren monopolioa duena da.

Egiten ari garen gizartea daukagu.